

② Socio-economische Zaken

De bescherming van de kwetsbare gebruiker komt op de eerste plaats!

Carine Stassen,
verantwoordelijke van de dienst
Socio-economische Zaken bij BRUGEL

In het kader van de maatregelen van de federale staat om de bescherming van de gezinnen te versterken (specifiek sociaal tarief en het Energiefonds), werden de elektriciteits- en gasordonnanties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geïmplementeerd om de bescherming van de Brusselse huishoudelijke gebruikers te verzekeren. In deze context waakt de dienst Socio-economische Zaken van BRUGEL over de goede werking van de verschillende gewestelijke maatregelen en wijst hij de regering op mogelijkheden om de toegang tot energie voor alle Brusselaars te garanderen.

Bescherming van de huishoudelijke gebruiker

In 2018 was de bescherming van de Brusselse consument nog altijd opgebouwd rond vier pijlers: de verplichting voor leveranciers om een aanbod te doen, de driejarige contracten, de toekenning van het gewestelijk statuut van beschermde afnemer op vrijwillige basis en de onmogelijkheid om een contract te ontbinden zonder een beslissing van de vrederechter. "In de loop van dit jaar werd de consumentenbescherming uitgebreid tot de afnemers van wie het contract afloopt in de winterperiode," zegt Carine Stassen. "Hun meter kan tijdens deze periode niet meer worden afgesloten en ze gaan automatisch over naar Sibelga."

Steeds meer contracten worden niet hernieuwd

Hoewel de Brusselse wetgeving bepaalt dat de leveranciers een contract voor drie jaar moeten aanbieden, zijn ze niet verplicht het te hernieuwen. In 2018 werd het contact van veel afnemers na drie jaar beëindigd, volledig in lijn met de contractuele bepalingen.

EDF-Luminus: geprogrammeerde terugtrekking

In 2018 heeft EDF-Luminus - de derde leverancier in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - zich geleidelijk teruggetrokken van de Brusselse markt (hoewel het bepaalde klantenprofielen behoudt) door sommige contracten niet te hernieuwen en nog slechts één aanbod voor te stellen. Dit aanbod, het minst aantrekkelijke op de markt, is enkel nog indirect beschikbaar. Het is alleen verkrijgbaar in de winkel.

"In 2018 stelden we vast dat sommige energieleveranciers geneigd waren om deze praktijk algemeen toe te passen om de beslissingen van het vrederecht te omzeilen," benadrukt Carine Stassen. "Deze praktijk is zo sterk toegenomen dat er dit jaar meer afsluitingen waren als gevolg van het einde van een contract, dan als gevolg van een beslissing van het vrederecht. We stelden ook vast dat bepaalde aanbieders de consumentengegevens analyseerden om profielen op te stellen en de slechte betalende te identificeren."

De leveranciers passen die praktijk alleen toe in Brussel en de frequentie ervan kan sterk verschillen volgens het commercieel beleid van de leverancier.

Als gevolg van deze praktijk werd een groot aantal gezinnen in 2018 in kennis gesteld van het einde van hun contract, terwijl ze nog geen stappen hadden gezet bij een andere leverancier.

Vergelijkende studie

Op basis van deze vaststelling heeft BRUGEL een vergelijkende studie uitgevoerd van alle aanbiedingen van de Belgische leveranciers. Hieruit bleek dat de tariefvoorstellen van de leveranciers in de Brusselse markt duurder zijn dan in de twee andere gewesten.

"Volgens de ondervraagde leveranciers is het wettelijke kader van het Brusselse beleid voor de bescherming van de consumenten te strikt geworden en brengt het te grote financiële risico's mee," legt Carine Stassen uit. "Vandaar deze trend om zich van de markt terug te trekken en om, in vergelijking met de andere gewesten, andere aanbiedingen voor te stellen."

Met een ongewijzigde ordonnantie in 2018 en een wettelijk kader waarin verschillende openbare dienstverplichtingen voor de leveranciers zijn opgenomen, zal de markt de komende jaren waarschijnlijk nog krapper worden.

Gevolgen van het faillissement van Anode

Het faillissement van de evenwichtsverantwoordelijke Anode had eveneens een grote impact op de dynamiek van de Brusselse markt in 2018. Als gevolg van dit faillissement

hebben sommige kleine leveranciers zich tot andere operatoren gewend, die hen niet dezelfde voorwaarden konden aanbieden. *"Dit faillissement kan kleine leveranciers verzwakken die niet langer van de bescherming van Anode genieten," merkt Carine Stassen op. "Vooral omdat deze gebeurtenis ook een impact had op de prijsaanbiedingen van bepaalde leveranciers, die de energieprijzen voortaan elk kwartaal indexeren."* Dit faillissement van de aggregator, gecombineerd met de stijging van de tarieven op de groothandelsmarkt, had een sterke impact op de factuur van de klant, met een gemiddelde stijging van 12% voor elektriciteit en 18% voor gas in het laatste kwartaal 2018.

Naast dit faillissement hebben nog twee andere gebeurtenissen de Brusselse marktomgeving veranderd. In 2018 zette de leverancier BELPOWER namelijk zijn activiteiten stop en werd POWEO overgenomen door de groep TOTAL.

Verskillende variabelen hadden dus een systemische impact die de gehele Brusselse markt heeft beïnvloed. *"Op een markt waar nog slechts vier leveranciers onbeperkte aanbiedingen voorstellen voor residentiële klanten, kan de terugtrekking van één - zelfs kleine - leverancier zware gevolgen hebben voor het evenwicht in de sector," bevestigt Carine Stassen. "En aangezien het leveringsaanbod geleidelijk daalt, lopen veel kwetsbare afnemers het risico dat ze geen contract meer kunnen afsluiten omdat ze al schulden hebben bij andere leveranciers."*

Energiearmoede

Het aantal beschermde afnemers is aanzienlijk gestegen, van 1.800 medio 2018 tot 1.943 op het eind van het jaar

Energiearmoede

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan iemand met schulden het statuut van beschermde afnemer krijgen en van het gewestelijk sociaal tarief genieten.

In 2018 aanvaardde de wetgever het voorstel van BRUGEL om de vermogensbegrenzer voor beschermde afnemers af te schaffen. Als gevolg van deze aanpassing is het aantal beschermde afnemers aanzienlijk gestegen, van 1.800 medio 2018 tot 1.943 op het eind van het jaar. Deze stijging was vooral merkbaar bij BRUGEL en in veel mindere mate bij de OCMW's.

"We hebben vastgesteld dat veel Brusselse OCMW's niet de reflex hebben om deze bescherming te activeren," legt Carine Stassen uit. "En aangezien het de OCMW's zijn die contact hebben met de kwetsbare afnemers, wordt er nog steeds relatief weinig gebruik gemaakt van deze bescherming. Dit cijfer vertegenwoordigt namelijk minder dan 0,4% van de Brusselse afnemers. Aangezien meer dan 70.000 gezinnen in energiearmoede verkeren en meer dan 27.000 afnemers een vermogensbegrenzer hebben, blijft het verschil erg groot."

Ook al omdat het aantal winterafnemers in 2018 naar 537 is gestegen, 108% meer dan het voorgaande jaar. In dit verband voorspelt BRUGEL dat er eind maart 2019 meer dan 1.000 winterafnemers zullen zijn en dus evenveel mogelijke afsluitingen op het einde van de winterstop.

"Deze aanzienlijke stijging is het gevolg van de wijziging van de ordonnantie die aan SIBELGA een nieuwe openbare dienstverplichting heeft opgelegd met betrekking tot de bevoorrading, tijdens de winterperiode, van de gezinnen waarvan het contract niet werd hernieuwd door de leverancier en die nog geen contract hebben afgesloten bij een andere leverancier," verklaart Carine Stassen. "Deze bevoorrading wordt gefactureerd tegen het sociaal tarief."

Openbare dienstverplichtingen

In 2018 bleven de openbare dienstverplichtingen van Sibelga onveranderd en hebben ze nog steeds betrekking op de vermogensbegrenzers, de beschermde afnemers en de winterafnemers. Er werd de DNB geen enkele bijkomende verplichting opgelegd, behalve de bevoorrading op het eind van het contract tijdens de winterperiode.